

Polgári jog IV.

A vállalkozási szerződés

2019. április 9.

Alapvetés

▶ Facere szerződések: tevékenység kifejtésére irányuló

eredményszerződések

- Eredmény létrejötte feltétel
- Eredmény → teljesítés
- Csak akkor jár a díj, ha a vállalt eredmény elő is állt

Vállalkozási típusú szerződések

gondossági szerződések

- Eredmény létrejötte nem feltétel
- Sok esetben közvetett tárgy nincs is (mert ügy ellátására irányul)
- Akkor is jár a díj, ha a várt eredmény elmarad

Megbízási típusú szerződések

Vállalkozási szerződés, mint alaptípus

- ▶ Egyes szerződések – vállalkozási típusú szerződések – alaptípus → a szabályait a többire is kell alkalmazni
- ▶ + szerződések általános szabályainak alkalmazása
 - ▶ szerződésszegés,
 - ▶ közreműködő igénybevétele
 - ▶ Emiatt a Ptk. itt csak a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályokat ismerteti

Altípusok:

- ▶ Tervezési szerződés
 - ▶ Kivitelezési szerződés
 - ▶ Kutatási szerződés
 - ▶ Utazási szerződés
 - ▶ Mezőgazdasági vállalkozási szerződés
 - ▶ Közszolgáltatási szerződés
- + fuvarozási szerződés

A vállalkozási szerződés általános szabályai

- ▶ Vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó tevékenységgel elérhető eredmény (a továbbiakban: mű) megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és a vállalkozói díj megfizetésére köteles.
- ▶ Eredmény: mindegyik vállalkozási szerződés alapvető vonása
(kiv.: kutatási szerződés)
- ▶ Felek: vállalkozó – megrendelő
- ▶ Főkötelezettségek: eredmény megvalósítása – ennek átvétele és díjfizetés
- ▶ Tárgy:
 - ▶ Közvetlen: tevékenység kifejtése
 - ▶ Közvetett: „mű” – tág értelmezés: nem csak dolog, hanem egyéb tevékenység, szolgáltatás nyújtása → determinálja a vállalkozás körét is
 - ▶ *Mi a mű?*

- ▶ **Szerződés alakja:** nincs megkötés – DE: Épkiv.
- ▶ **Szerződés létrejötte:** lényeges elemekben való konszenzus
 - ▶ Felek személye
 - ▶ Vállalkozói díj összege
 - ▶ GK 68. *„ha a felek nem állapodnak meg a vállalkozói díjban, a szerződés nem jön létre”*
 - ▶ Átalánydíj
 - ▶ Tételes elszámolás
 - ▶ Szolgáltatás tárgya (mennyiség + minőség meghatározása)
 - ▶ Díj miatt fontos a tevékenység és a mű meghatározása is
 - ▶ Teljesítési határidő

Felek jogai és kötelezettségei

	Vállalkozó	Megrendelő
Jogok	<ul style="list-style-type: none">• Díjra való jogosultság• Törvényes zálogjog	<ul style="list-style-type: none">• Utasítási jog• Ellenőrzési jog• Elállás, felmondás joga
Kötelezettségek	<ul style="list-style-type: none">• Eredmény létrehozása• Tevékenység megszervezése• Többletmunka, pótmunka elvégzése• Szolgáltatás átadás-átvétele	<ul style="list-style-type: none">• Munkaterület biztosítása• Munkavégzés összehangolása• Díjfizetés

Tevékenység megszervezése

▶ 6:239. § [A tevékenység megszervezése]

(1) A tevékenység végzésének feltételeit a vállalkozó úgy köteles megszervezni, hogy biztosítsa a tevékenység *biztonságos, szakszerű, gazdaságos és határidőre történő* befejezését.

(2) Ha a mű előállításához valamilyen anyag szükséges, azt a vállalkozó köteles beszerezni.

Oka: ő a szakember

Saját tevékenysége + ha közreműködőt vesz igénybe, azt is

Utasítási jog (6:240.§)

- ▶ A vállalkozó a megrendelő utasítása szerint köteles eljárni. Az utasítás nem terjedhet ki a tevékenység megszervezésére, és nem teheti a teljesítést terhesebbé.
- ▶ Célja: megrendelő érdeke érvényesülhessen
- ▶ Főszabály: megrendelő utasításadási jog, de *nem korlátlan*
 - ▶ Tevékenység megszervezésére nem terjed ki – mert: az a vállalkozó kötelezettsége
 - ▶ Nem teheti terhesebbé a teljesítést (a szerz. megkötésekor a díjkalkulációval arányosan)
 - ▶ De! további korlát: a vállalkozó szakember → bizonyos esetekben elállhat, vagy megtagadhatja a teljesítést

Utasítási jog (6:240.§)

▶ Elállási jog nyílik meg:

1. Ha a megrendelő célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a vállalkozó köteles őt erre figyelmeztetni.
2. Ha a megrendelő a figyelmeztetés ellenére utasítását fenntartja, a vállalkozó a szerződéstől elállhat vagy a feladatot a megrendelő utasításai szerint, a megrendelő kockázatára elláthatja.

Ha nem figyelmeztet → szerződésszegés!

Figyelmeztetési kötelezettség nem szűkül le a megrendelő szakértelmére

▶ Köteles megtagadni:

ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértéséhez vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

Munkaterület biztosítása (6:241.§)

- ▶ Ha a tevékenységet a megrendelő által kijelölt munkaterületen kell végezni, a megrendelő köteles azt a tevékenység végzésére alkalmas állapotban a vállalkozó rendelkezésére bocsátani.
 - ▶ Viták elkerülése végett: érdemes szerződésben rögzíteni
- ▶ **Ha a terület nem alkalmas munkavégzésre:**
 - ▶ A vállalkozó a tevékenység végzését megtagadhatja, amíg a terület nem alkalmas a munkavégzésre
 - ▶ Felszólítás → ha nem → a vállalkozó elállhat és kártérítést követelhet.
 - ▶ Megrendelő közbenső szerződésszegése!
- ▶ **Ha a felek abban állapodnak meg, hogy a tevékenység végzésére kijelölt helyet a vállalkozó teszi a tevékenység végzésére alkalmassá, annak költségeit a megrendelő viseli.**

► **6:150. §** [*Közbenső szerződésszegés*]

(1) A fél szerződésszegést követ el, ha elmulasztja megtenni azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a másik fél a szerződésből eredő kötelezettségeit megfelelően teljesíthesse.

(2) Az egyik felet terhelő intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása kizárja a másik fél olyan kötelezettségének megszegését, amelynek teljesítését az intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása megakadályozza.

Munkavégzés összehangolása (6:243.§)

- ▶ Ha ugyanazon a munkaterületen egyidejűleg vagy egymást követően több vállalkozó tevékenykedik, a munkák gazdaságos és összehangolt elvégzésének feltételeit a megrendelő köteles megteremteni.
 - ▶ Együttműködési kötelezettség speciális esetköre
 - ▶ Különösen akkor, ha a vállalkozók munkája egymásra épül
 - ▶ Beletartozik: víz, áram, higiénia biztosítása
 - ▶ DE! ha a vállalkozók közreműködőket vesznek igénybe → vállalkozók kötelezettsége

A megrendelő ellenőrzési joga (6:242.§)

- ▶ A megrendelő a tevékenységet és a felhasználásra kerülő anyagot bármikor ellenőrizheti.
 - ▶ Nem kötelezettség, csak jog!!
 - ▶ De a szabály célja nem az, hogy a vállalkozót mentesítse felelőssége alól

A vállalkozó nem mentesül a szerződésszegés jogkövetkezményei alól amiatt, hogy a megrendelő a vállalkozó tevékenységét nem vagy nem megfelelően ellenőrizte.

A vállalkozó ellenőrzés nélkül is szakszerű teljesítésre köteles!

Többletmunka, pótmunka (6:244.§)

- ▶ **Többletmunka:** A vállalkozási szerződés tartalmát képező, de a vállalkozói díj meghatározásánál figyelembe nem vett munkát és az olyan munkát is, amely nélkül a mű rendeltetésszerű használatra alkalmas megvalósítása nem történhet meg.
- ▶ **Pótmunka:** Az utólag megrendelt, különösen tervmódosítás miatt szükségessé váló munka, aminek elvégzése nem teszi aránytalanul terhesebbé a feladatot .

A vállalkozó mindkettőt köteles elvégezni!!

Ahol a különbség lényeges: díjfizetés

A vállalkozói díj

Tételes elszámolás	Átalánydíj
Az elvégzett munka ellenértékére jogosult	<p>Átalánydíjon felül + pótmunka ellenértékére jogosult</p> <p>Többletmunka ellenértékére nem jogosult</p> <p>De! a megrendelő köteles megtéríteni a többletmunkával kapcsolatban felmerült olyan költségeit, ami a szerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható</p>

A vállalkozói díj a szerződés teljesítésekor esedékes!

Törvényes zálogjog (6:246.§)

- ▶ **A vállalkozót a vállalkozói díj és a költségek biztosítására zálogjog illeti meg a megrendelőnek azokon a vagyontárgyain, amelyek a vállalkozási szerződés következtében birtokába kerültek.**
- ▶ Biztosíték a díj meg nem fizetése esetén
- ▶ Megrendelő dolgain!
 - ▶ Nem csak a szerződés tárgyát képező dolgokra, hanem a megrendelő által átadott munkaeszközökre is kiterjed!
- ▶ Nem terjed ki:
 - ▶ Amiket a vállalkozó már kiadott a megrendelőnek
 - ▶ Amiket beépített a megrendelt műbe (pl. ingatlanba)
 - ▶ Más jogviszonyból származó tárgyakra

A szolgáltatás átadás-átvétele (6:247.§)

- ▶ A vállalkozó a művet átadás-átvételi eljárás keretében köteles átadni, amelynek során a felek elvégzik az adott üzletágban szokásos azon vizsgálatokat, amelyek a teljesítés szerződésszerűségének megállapításához szükségesek.
 - ▶ A munkaeredmény egyszeri jogi aktussal történő átadása.
 - ▶ Akkor, ha a tevékenység dologban testesül meg

Az eljárás időtartama:

- ▶ Határidőben teljesít a vállalkozó, ha az átadás-átvétel a szerződésben előírt teljesítési határidőn belül megkezdődik.
- ▶ Az átadás-átvétel időtartama harminc nap.

- ▶ **Nem tagadható meg az átvétel a mű olyan hibája miatt, amely, illetve amelynek kijavítása vagy pótlása nem akadályozza a rendeltetésszerű használatot.**
- ▶ **Ha a megrendelő az átadás-átvételi eljárást nem folytatja le, a teljesítés joghatásai a tényleges birtokbavétel alapján állnak be.**
- ▶ **Ha a szerződés teljesítéséhez a vállalkozó dolog tulajdonjogának átruházására köteles, a dolog a mű átadásával és az ellenérték megfizetésével kerül a megrendelő tulajdonába.**

A szerződés lehetetlenülése (6:248.§)

- ▶ Egyik fél felelőssége miatt bekövetkezett lehetetlenülés: szerződés tan általános szabályai
- ▶ Itt: Egyik fél felelősségére sem visszavezethető!
- ▶ **Ha a teljesítés olyan okból válik lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, és**
 - a) a lehetlenné válás oka a vállalkozó érdekkörében merült fel → díjazásra nem tarthat igényt;
 - b) a lehetlenné válás oka a megrendelő érdekkörében merült fel → a vállalkozót a díj megilleti, de a megrendelő levonhatja azt az összeget, amelyet a vállalkozó a lehetlenné válás folytán költségben megtakarított, továbbá amelyet a felszabadult időben másutt keresett vagy nagyobb nehézség nélkül kereshetett volna;
 - c) a lehetlenné válás oka mindkét fél érdekkörében vagy érdekkörén kívül merült fel → a vállalkozót az elvégzett munka és költségei fejében a díj arányos része illeti meg.

Elállás, felmondás (6:249.§)

- ▶ Objektív elállási jog
- ▶ Szakaszolja a teljesítés fázisa szerint:
- ▶ a szerződés teljesítésének megkezdése előtt:
a megrendelő a szerződéstől bármikor elállhat
- ▶ a szerződés teljesítésének megkezdése után a teljesítésig: a szerződést felmondhatja.
- ▶ A megrendelő elállása vagy felmondása esetén köteles a vállalkozónak a díj arányos részét megfizetni és a szerződés megszüntetésével okozott kárt megtéríteni azzal, hogy a kártalanítás a vállalkozói díjat nem haladhatja meg.
- ▶ Szankciós elállás: a vállalkozó szerződésszegése esetén

Ingyenes vállalkozási szerződés (6:250.§)

- ▶ E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan vállalkozási szerződésre, amely alapján a megrendelő ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles.
- ▶ Ha a vállalkozó a szolgáltatás nyújtását ingyenesen vállalja, a megrendelő köteles a vállalkozó költségeit megtéríteni.

Az utazási szerződés

Fogalom

- ▶ **Utazási szerződés alapján a vállalkozó utazás és az út egyes állomásain való tartózkodás megszervezésére, továbbá kapcsolódó szolgáltatások nyújtására, a megrendelő a szolgáltatások átvételére és díj fizetésére köteles.**
- ▶ 2018. január 1. előtt – Ptk. – a szerződést írásba kell foglalni.
- ▶ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 IRÁNYELVE az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásegységekről
- ▶ A TANÁCS 1990. június 13-i 90/314/EGK IRÁNYELVE a szervezett utazási formákról -> ezt hatályon kívül helyezte a 2015/2302
- ▶ A 2015/2302 megszünteti az írásbeliség követelményét. Ok: új szerződéskötési módok (pl. telefon)
- ▶ **DE!** az utazásszervező kötelezettsége - a szerződés megkötésekor vagy azt követően haladéktalanul a szerződés egy példányának vagy az arról szóló visszaigazolásnak papíron vagy más tartós adathordozón az utazó részére történő rendelkezésre bocsátását.

- ▶ ha az utazásszervező vagy az utazásközvetítő az utazó szerződési nyilatkozatának megtétele előtt az utazási csomag teljes díján felüli további díjakra, illetékekre vagy egyéb költségekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, az utazó nem köteles megfizetni ezeket a többletköltségeket. → tájékoztatási kötelezettség megszegését eredményezi
- ▶ Ptk. 6:62.§ Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség
 - ▶ (1) A felek kötelesek a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél, fennállása alatt és megszüntetése során együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről.
 - ▶ (3) Ha a szerződés létrejön, az a fél, aki az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét megszegi, köteles a másik fél ebből származó kárát a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint megtéríteni.

- ▶ A megrendelő az utazás megkezdése előtt az utazási szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit átruházhatja olyan harmadik személyre, aki az utazási szerződésben foglalt feltételeknek megfelel.
- ▶ A jogok és kötelezettségek átruházását megelőzően keletkezett kötelezettségekért és az átruházásból eredő többletköltségek megfizetéséért a megrendelő és a harmadik személy egyetemlegesen állnak helyt.
- ▶ Semmis a szerződés olyan kikötése, amely ezen § rendelkezéseitől a megrendelő hátrányára eltér. → klauzikálisan kógens

Köszönöm a figyelmet!